

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Muusika õppekava

Rütmimuusika eriala

Kärt Männa

SIDRUN

Loov-praktilise lõputöö kirjalik osa

Juhendaja: Peedu Kass

Kaitsmisele lubatud:

Viljandi 2019

SISUKORD

SISSEJUHATUS	2
1. ÕPIKOGEMUSED JA LOOMINGULINE TEEKOND	3
2. KONTSERDI KONTSEPTSIOON JA REPERTUAAR	7
2.1. „LIGE MALE“	8
2.2. „SIGA“	9
2.3. “APRIL FOOLS’ ”	11
2.4. “HAUNTED”	13
2.5. “SNOWFLAKE SEASON”	14
3. KONTSERDI ETTEVALMISTUS	17
3.1. MUUSIKUD JA HELINDAJA.....	17
3.2. PROOVIPROTSESS	19
KOKKUVÕTE.....	20
KASUTATUD MATERJALID	21
LISAD	22
LISA 1 „LIGE MALE“	22
LISA 2 „SIGA“	27
LISA 3 „APRIL FOOLS’“	29
LISA 4 „HAUNTED“	33
LISA 5 „SNOWFLAKE SEASON“	34
SUMMARY.....	37

SISSEJUHATUS

Käesoleva loov-praktilise lõputöö kirjaliku osaga annan ülevaate oma muusika-alastest õpikogemustest ja loomingulisest teekonnast Kuressaares ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias, diplomikontserdil esitatavatest lugudest ning kontsertkava ettevalmistusprotsessist.

Diplomikontserdil „Sidrun“ tulevad esitusele omaloomingulised laulud, mis on kirjutatud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias õpitud aastate jooksul. Kava koosneb viiest loost, millest kolm tulevad diplomikontserdil esmaettekandele. Kontserdil mängib minuga bänd koosseisus Greete Paaskivi (klahvpillid, vokaal), Marvin Mitt (elektrikitarr), Indrek Mällo (basskitarr) ja Karl-Markus Kohv (trummid). Kontserdi helimeister on Karl-Elias Teder. Kontsert toimub 23. mail 2019 kell 21 Viljandi Pärimusmuusika aidas.

Loov-praktilise lõputöö kirjaliku osa esimeses peatükis kirjeldan ja analüüsin oma õpikogemusi Kuressaare Muusikakoolis ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias ning loomingulist teekonda Kuressaares ja Viljandis elatud aja jooksul. Teises osas annan ülevaate kontserdi kontseptsioonist ja kontserdil esitatavatest lugudest. Kolmandas osas kirjeldan kontserdi ettevalmistusprotsessi ja tutvustan kaasmuusikuid. Töö lisadest leiab esitatavate lugude noodid.

Tänan oma erialaõpetajaid Sirje Medelli ja Liina Saart ning loov-praktilise lõputöö juhendajat Peedu Kassi. Samuti tänan Greete Paaskivi, Marvin Mitti, Indrek Mällot, Karl-Markus Kohvi, Karl-Elias Tederit, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiat ja Pärimusmuusika aita.

1. ÕPIKOGEMUSED JA LOOMINGULINE TEEKOND

Sündinud kunstilembelisse perekonda, sai minu muusikaline teekond alguse varakult. Esimesel kohalikul lauluvõistlusel osalesin 4-aastaselt ning 7-aastasena hakkasin Kuressaare Muusikakoolis õppima Tiina Rätsepa juhatusel klassikalist klaverit. Kuigi romantikute suurteoste noodist veerimine mind toona ei köitnud, hoidis kohusetundlik meel mind pärast tunde muusikakoolis käimas ning õpetas distsipliini ja iseteadlikkust tegelemaks millegi muuga kui rulaparki suunduvad klassikaaslased. Põhikooliajal sõbrunesime saksofoniõpilase Pille-Rite Reiga, kellega duona musitseerides ja solfedžotundides teineteisele konkurentsi pakkudes süttis muusikaõpingutesse motiveeriv säde. Samal perioodil alustasin solistiõppe tunde Inspira huvikoolis Pilvi Karu käe all. Tänu lauluõpetajale sain teismeeas palju esinemiskogemusi, millest laotud vundament on olnud väljavahetamatuks väärtuseks tänase päevani. Samuti laulsin vokaalansambli Mandlike koosseisus, mis pani mind jäägitult armuma keerukatesse vokaalharmooniatesse.

Vahetult pärast muusikakooli lõpetamist avastasin Sara Bareillese, Ameerika laulja-laulukirjutaja, ning hakkasin tema eeskujul õppima enda laulmise klaveril saatmist. Äkki nägin klaveri harjutamisel enda jaoks praktilist väljundit ning see vaatenurga muutus sai minu elus oluliseks pöördepunktiks. Mõistsin, et ükski lisateadmine pole väheoluline, kui see teenib südamelähedase instrumendi (minu puhul vokaali) rakendamist ja isikliku muusikalise keele väljakujundamist.

Gümnaasiumis kooliteatrit tehes hakkasid sündima esimesed omaloomingulised katsetused, et muusikalise kujundusega lavastusi rikastada. Ühtlasi asutasime kahe sõbraga ansambli Triloog, mille algseks eesmärgiks oli lihtsalt lõbutseda ja endiste klaveriõpilastena mängida “kõiki pille

peale klaveri”. Avatus katsetada pakkus suurepärase võimaluse kriitikameeleta eksperimenteerida erinevate instrumentidega, luua aina uusi palu ja lihtsaid arranžeringuid, ning poolkogemata tekkis lapsemeelse lustimise tulemusel heakõlaline ja toimiv trio, millega täispikkasid kontserte anda.

2014. aastal astusin Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiasse, kus minu erialaõpetajaks sai Sirje Medell. Tema juhendamisel alustasin *jazz*-laulu ja *scat*-improvisatsiooniga tutvumist, samaaegselt rõhus Medell minu isikliku tämbri ja maitse välja toomisele. *Jazz*-standardeid harjutades olid fookuses intonatsiooni ja rütmilise täpsuse parandamine. Kevadel kirjutasin karmoška saatel laulu “April Fools”, mille kandsin ette semestri lõpus eriala ettemängul. Lugu sai komisjonilt positiivset tagasisidet ja andis tuge muusika kirjutamisega edasi tegeleda.

Teisel ülikooliaastal keskendusime erialatundides vokaaltehnilisele poolele. Tähelepanu keskpunktis olid rinna- ja pearegistri ülemineku silumine ning murdekoha kõrguse tõstmine. Õpetaja tõi pidevalt välja erinevaid lihaspingeid mu kehas, mis laulmise kvaliteeti pärssisid. Selle parendamiseks tegelesime erinevate meetodite abil keha vabastamise ning vaimu ja füüsilise vahelise kontakti manipuleerimisega. Samal aastal panime kursusekaaslase Kärt Antoniga aluse duole Kärtseptsioon, mille looming põhines viiuli ja vokaali elektroonika toel luupimisele. Duot tehes oli mõnus avastada oma lüürilist poolt ja inspireeruda kasutatavate vahendite vähesusest.

Kolmandal aastal sai minu erialaõpetajaks Liina Saar, kellega naasesime *jazz*-standardite juurde, seekord fookuseks intuiitivse *scat*-imise asemel improviseerida akordipõhiselt ja arendada oma teadlikkust lauldavatest helikõrgustest. Põhiosa õppeaastast võttis aga helitehnoloogia spetsialiseerumissuund, mille ainete käigus õppisin baasteadmisi helitöötluste, stuudioseadmete ja helidisaini kohta. Helitehnoloogia ainetele panustatud aeg on hilisematel aastatel ennast tublisti ära tasunud, andes mulle praktilised oskused ja julguse enda loomingut salvestada ja töödelda. Samuti rakendasime saadud teadmisi Kärtseptsiooni töös: salvestasime ja andsime välja laulu “Väravas”, mis omakorda tõi duole erinevad esinemispakkumised ja kutse luua muusikaline kujundus rahvuslikule moेतendusele OmaMood 2017. Tunniajasele üritusele temaatilise originaallahenduse välja mõtlemine oli väga huvitav ja intensiivne väljakutse, mis jääb elu esimese tellimustööna eredalt meelde.

Neljanda aasta jooksul tegin kaasa neo-souli harrastavas bändis Nora's Closure, millega endise kursuseõe Maris Aljastega kirjutatud muusikat esitasime. Kuna lisaks laulmisele mängisin midi-klaviatuuri, sai uueks teemaks sobivate klahvisoundide otsimine ja "kruttimine". Bändiga osalesime Noortebändi konkursil, kus jõudsim tihedas konkurents välja finaalkontserdile. Konkursi käigus sain esimesed kogemused meediaga suhtlemise ja muusikalise koosseisu turundamise teemadel.

Kevadsemestril õppisin vahetusõpilasena Helsingis Metropolia Rakenduskõrgkoolis. Soome on tuntud tugeva vokaalpedagoogika taseme poolest ja ka mina sain väga positiivse kogemuse. Sealne õpetaja Teri Mantere suutis välja pakkuda mitmeid uusi harjutusi lõdvestamiseks mu keelt ja lõuga. Samuti pööras Austraalias üles kasvanud soomlasest Mantere pidevalt tähelepanu mu kohati vigasele inglise keele hääldusele. Helsingis oldud ajast sai üldiselt suureks kasvamise periood, mil teadvustasin sealsete koolikaaslaste taset vaadeldes, et mul on oma arengus veel väga pikk maa minna. Võõrsile minnes arvasin, et lõpuks ometi on mahti kirjutada plaaditäis muusikat, reaalsuses viskas mind elu aga külma vette, millest välja ujumiseks taastas vahepeal kaotatud harjutamise rutiini ja alustasin jälle algusest. Semestri lõpus osalesin Nordplus programmi raames toimunud kursusel Kopenhaagenis. Viie päeva jooksul toimusid intensiivsed arutelud ettevõtlusest loovisikuna, viidi läbi kohtumisi kohalike oluliste kultuuritegelastega, samuti oli rõhku pandud individuaalsetele ülesannetele. Antud kursus oli minu jaoks tohutult silmiavav ning aitas mul näha muusika rolli etenduskunstide teenistuses.

Möödunud aasta jooksul olen saanud kaalukaid kogemusi helikujunduse vallas. Augustikuus lõime muusikalise kujunduse Pärnu vallikäärus aset leidnud vabaõhulavastusele „Saja-aastane öö“. Judith Partsi kokku kutsutud koosseisuga saime vahetult enne prooviperioodi kokku loomelaagriks, eesmärgiga kirjutada ühistööna nelja päeva jooksul helitaust vastavalt lavastaja visioonile. Kuna EV 100 raames valminud lavastust etendati vaid ühe korra ja bändi osa tuli kõik *live's*, oli tähtis lisaks loometööle ka enne Pärnusse sõitmist kogu materjal kinnistada. Sain kinnitust, kui väärtuslik on muusikute omavaheline klapp: tänu sellele laabus protsess ladusalt, proovide käigus lülitus uue idee algataja orgaaniliselt üle liidripositsioonile ning niimoodi jagatud vastutus hoidis üleval töömoraali.

Jaanuaris kutsus mind Katrin Kubber oma koreograafi diplomilavastusele „li“ helikujundust looma, soovides, et lisaks muusikalisele küljele olen algusest peale osa lavastuse loomeprotsessist. Lavastusprotsess kestis kolm kuud, millest kahel esimesel keskendusime trupiga erinevatele harjutustele, ajurünnakutele ja aruteludele. Nendest kogunenud andmemahu kombineeris Kubber lavastuseks ning kolmanda kuu jooksul lülitsin ümber muusikalise kujunduse loomisele. Minu jaoks oli väga huvitav kogemus teha terve lavastuse etendajana kaasa, see pakkus tohutu lisaväärtuse omapoolse panuse andmisel. Sain osa hoopis teistsugusest töökultuurist ja –rutiinist. Samuti oli lavastus esimene praktiline võimalus avastada elektroonilise muusika loomise keerukat maailma.

Mainitud kogemused on kujundanud minu teadmisi vokaaltehnikast, muusika kirjutamisest ja bänditööst. Nendest õppetundidest kogutud pagasiga astun vastu uuele väljakutsele: diplomikontserdi loomisele.

2. KONTSERDI KONTSEPTSIOON JA REPERTUAAR

Diplomikontserdi kontseptsiooni kirjeldavad ürituse reklaamtekstina kasutatud mõtted:

Sidrun on päeva esimene sõõm elutungist pungitsevat jõudu, andes lükke tagumikku, isegi kui pole esietendus.

Sidrun on särtsakad sõnad, mis omavahel musitades tavamüürast välja hüppavad, jättes värviplekke harjumuspärastele kulgemistele.

Sidrun on hapud hetked, mille puhul miski muu ei aita, kui täielik andumine, sisse ahmimine, et hapest saaks alus.

Sidrun on hapud hetked, mille puhul pole muud, kui täielikult anduda, sisse ahmida, et hapest võiks saada alus.

Sidrun jõuab õhtu saabudes koju, langeb tühjaks pigistatuna diivanile. Et tunnistada: on elatud. Jäägitult.

Sidrun on ühendmetafoor sellest, kuidas mina elu kogen, mis mind põletab ja mis mind looma kihutab. Esitusele tulevad lood väljendavad just neid hetki, kus olen saajaprotsendiselt andunud mingitele tunnetele, millest hiljem lahti saamiseks pean neist kirjutama, pean need luules ja muusikas „realiseerima“. Kui saan täiega süveneda, kui saan läbinisti tunda ja tunnetada, siis tean, et olen elanud. Ehk tegelikult olen sidrun mina ise. Säravast elust vaimustuv ja intensiivsest tempost tühjaks pressitav olend.

2.1. „Lige male“

Lugu „Lige male“ (vt Lisa 1) sai alguse basskitarri partiist, mis 2016. aastal filosoofia loengus istudes vihiku servale visandatud sai. Toona oli elevus väiksest ideest oli nii suur, et vaevu jõudsin klaveri lähedusse jõudmist ära oodata. Loo kuju hakkas *riff* võtma aga alles mõni aasta hiljem. Kogu instrumentaalpartii on üles ehitatud vastavalt bassikäigule, põhifookuses ongi bass ja afro-kuuba mõjutustega trummipartii. Vastanduvaks osaks on kirjutatud lõik, mida harmooniapillid mängivad unissoonis, sellele vastab omapoolsete fraasidega trummar. Sooloosas toimub etteantud faktuuride lõhkumine, kõigepealt klaverisoolo ja seejärel trummisoolo käigus. Soolo harmoonia kaldub juhendaja soovitusel vahepeal tertsi võrra üles, et tuua värskust muidu stabiilselt A7(b9) peal püsivale tonaalsusele. Trummisoolo lõpeb ühise käiguga ning naaseb teemasse.

Kuigi vokaal on antud loos sekundaarsel positsioonil, on sõnad väga olulise tähtsusega. Lüürika räägib olukorrast, kus kiindumus kellegi suhtes on nii kõikehõlmav, et ei nähta, et see huvi pole vastastikune. Igast sõnast leitakse lootustandev vihje, igast teost leitaks tõestust enda ettekujutustele. Laulu tekst on sündinud isiklikust kogemusest, iga salm on kirjutatud vastavalt ajahetkedele, kus hakkasin aina kriitilisemalt mõlema käitumist vaatlema ja ennast sellest olukorrast distantseerima.

üks hetk sa siin

kuid siis järgmisel pole

kurgust kui viin

veered alla mis kole

tik tak on piin

kella ootused valed

luua meist riim

tuua arm ligemale

üks hetk ma siin

ja siis järgmisel pole

*murraks laviin
mõtteis kääriva vale
hüplik on viis
mängin lootuste malet
luua meist riim
tuua arm ligemale*

*üks hetk me siin
ja siis järgmisel pole
kurgust kui viin
veereb alla see vale
lombakas tiim
võidab lootuste male
lõhkuda riim
tuua lõpp ligemale*

Teksti kirjutades oli kõige suuremaks väljakutseks hoida samataolist rütmikat, kui esimeses salmis. Seetõttu leian kohati lihtsama olevat inglise keeles kirjutada, kuna inglise keeles on palju hõlpsam leida ühesilbilisi sõnu ja luua sõnadega rütmilist fraasi. Eesti keele lüürilisuse puhul on see minu jaoks raskendatum missioon.

2.2. „Siga“

Lugu „Siga“ (vt Lisa 2) on kontserdi kavas kõige värskem lugu ja pakkus bändikaaslastele esmasel tutvumisel kõhutäie naerda. Olen Hiina kalendri järgi sündinud Sea aastal ning mu perekond on minus alati leidnud palju iseloomujooni, mis sellega seotud uskumustele vastavad. Käesolevat aastat peetakse samuti Sea aastaks, seega tundus igati paslik nüüd sellest lõpuks kirjutada. Sea aastal sündinud inimest peetakse ausaks, usaldusväärseks, tolerantseks, piiritult armastavaks ja üldse väga õrnaks natuuriks. Samuti on Sead aga ka mugavuse ja luksuslikkuse

austajad, langevad kergesti sõltuvustesse ja andestavad heade suhete hoidmise nimel väga kiiresti (Vara 2019). Mainitud isikuomadustega maadelda on omaette elukestev ülesanne, seega käituvad antud loo sõnad lepitusena iseendaga.

Küsisid, miks olen väsinud

Kell on ju alles kümme

Vastutus minule lasunud

Korrata jälle üle:

Olen siga

Mul on roosa ja kergesti haavatav hing

Olen siga

Ära verista mind, ma ju armastan sind

Olen siga

Vajan valgust ja soojust ja helluseid kõrva

Viimastel aastatel olen vaimustuses olnud minimalistlikust ja soulkast elektroonilisest muusikast. Selles vallas lasin bändile ette ka paar stiilivarianti, mida oma instrumentidele vastavalt aimata võiks. Lugu algab rubatos, kitarri ja vokaali kahekõnena, ning alates refräänist sisse tuleva bändi gruuviga on lool mingine mõnus kulgemine, mille taustal mulle endale meeldiks kaasa õõtsuda. Kitarri ja basskitarri poolt võib vahel kuulda ka sea ruigamise imitatsioone.

Antud lugu on hea näide sellest, miks ei tasu loomisel väga üle mõelda. Laul oli proovi tuues minu vaatevinklist veel poolik, ja diplomikontserdi kohustuseta ei oleks see ilmselt sahtlist välja jõudnudki. Koos mängima hakates leidsime aga, et just sellises vormis ta toimibki – lihtsa soulika tiksumisena, vürtsiks riukalik lüürika.

2.3. “April Fools’ ”

Lugu “April Fools’” (vt Lisa 3) sai kirja pandud 2015. aasta kevadel ja on seega kontserdi kavas kõige vanem teos. Pealkiri *April Fools’* viitab 1. aprillile, mida juba sajandeid on lääne kultuuris tähistatud kaaskondlastele vempude viskamise päevana. Laulu tekst valmis samuti aprillikuu esimesel päeval, mil end väga pimedast mentaalsest august leidsin, ning kogu maailm just minu kulul nalja tundus tegevat. Et ennast oma enesehaletsusest distantseerida, sai lugu kirjutatud kolmandas (vastandsoos) isikus ja jutustuse vormis. Iga salmi esimene pool väljendab otsimist ja lootust pääseda, seevastu reageerib teine osa salmist kõrvaltvaatajate poolsete irooniliste kommentaaridega.

On April Fools’

A jester drools

For some decency to one’s life

But it’s all just a joke

Oh, hey, look at this bloke

Who can not make out with his wife

Steps in front of a mirror

To point out even clearer

That he’s already been through a lot

But it’s all just a joke

Hey, hey, look at this bloke’s

Heavy wrinkles you’ll notice on spot

He comes out of his house

Feeling small as a mouse

Sees a butterfly floating by

But it’s all just a joke

Ha-ha, look at this bloke

That’s a man who can’t help but cry

*Tears are blinding his eyes
Yet he still tries and tries
To find light at the end of the tunnel
But it's all just a joke
Oh, hey, look at this bloke
Who is stuck in the pipe of life's funnel*

*He asks God if there is
Coming some kind of peace
In his garden to stop the hatred
But it is April Fools'
Even heavenly tools
Are on joking and irony wasted*

Loo meloodia sündis mõned päevad pärast lauluteksti kirjutamist, kui sõbra maakohas mingine rahutus esimeste päiksekiirte saatel välja jalutama kiskus. Viimase salmi meloodia kattus loo esimeses versioonis Led Zeppelini “Stairway to Heaven” viisiga. Põnev oli katsetada panna laulu sisse ähmaselt äratuntav viide, et kuulaja kõrva kikitada. Ajapikku on salmi meloodia muutunud ja nüüdseks on juba palju paluda, et keegi sealt sarnase joonise leiaks. Küll aga on mu enda jaoks oluline omada loomingus mitmeid peidetud kihte ja tähendusi, millest teadlik olemine on nii enda muusikat esitades kui teiste loomingut tarbides väga magus tunne.

Samal päeval leidsin sealt samast sõbra sauna pööningult ühe päevinäinud karmoška, mida kuulumise järgi õppima mängides valmis laulule kolme duuri põhine harmoonia. Olen küll mõelnud asendada too karmoška töökorras instrumendiga, kuid antud pilli robustsed topeltkõlad ja kohatised plärisemised on saanud laulu pärisosaks. Samuti andis uus tundmatu pill vabaduse jätta saatefaktuur lihtsakoeliseks, klaveriga mängides ei oleks ma ise sellist varianti läbi lasknud. See on sarnane fenomen, mis oli toiminud ansambel Triloogi töös (vt ptk 2), kui intuitiivne lähenemine varem katsumata instrumentidele pakkus loomingulist vabadust ja eemaldas pidurdava ülemõtlemise faktori.

Kontserdil liitub bänd alates laulu kolmandast salmist, toetades karmoška tangolikku rütmifaktuuri. Põhifookuses on trummid, mis pakuvad *floor tomi* mürisemisega jutustusele võimsa põhja. Lugu kulmineerub väljakirjutatud kahehäälse sooloosaga. Soolot luues lähtusin põhimõttest, mis on mulle baasteadmisena meelde jäänud trio The Bad Plus töötoast: improvisatsiooni eesmärk on jutustada oma arusaam loo sisust. Seletasin lahti oma mõttekäigu teist häält laulvale Greetele, ning lisades sarnase vokaaltehnilise hoiaku, kõlab meie vokaliis võimalikult ühtselt. Antud laulu lauldes püüan forseerida mägilauljaid imiteerivat kurguhäält ja lisada sellega esitusele jõulisust ja dramaatilisust.

2.4. “Haunted”

Lugu “Haunted” (vt Lisa 4) jutustab paarisuhte lõppemisele järgnevast olukorrast, mil kaaslast ennast enam ei kohta, kuid ümbritsev keskkond ühistest mälestustest ja purunenud tulevikuplaanidest pulbitseb. Laulu sõnad ja meloodia sündisid 2018. aasta kevadel Helsingis elades ja õppides. Toona olin sattunud elus esimest korda võõrasse riiki üksinda elama ja vahetussemestrist sai ootamatult intensiivne silmitsi seismine vanade valusate teemadega, millele koduses müras piisavalt tähelepanu ei olnud pööranud.

*you took all your stuff from the counter
but our memories hid on the porch
emptied out vases of flowers
while my dreams lay down killed on the couch*

*eyes fixed on the glass reflecting the past
shadows holding hands – me and my first man*

Aasta hiljem laulu algmaterjali vormima ja harmoniseerima hakates selgus, et enese mõistmata olin Soomes kirjutanud nõ. austusavalduse Maria Väli loole “Forgotten Garden”, mida tol ajal

koolitöö raames transkribeerisin: mõlemad laulud on *jazz*valsid ja algavad sarnase meloodiaga, millest lähtuvalt on ka harmoonia liikumise loogika kattuv. Õnneks läheb “Haunted” refräänist alates oma rada pidi ning teistsugune arranžering annab võimaluse laulu südamerahuga enda omaks pidada.

Laulu juhatab sisse minimalistlik klaverisoolo, mille eesmärgiks on luua melanhoolne, kergelt kummituslik õhustik. Temposse jõudes liituvad trummid ja kontrabass ning fookus lülitub ümber vokaalile. Refraani laulufraasidele vastab oma muusikaliste lausetega kitarr ning meloodia jätkub väljakirjutatud kitarriviisiga vahemängus. Vahemängu harmooniale põhineb ka soolovorm, kus vokaalisoolo üleminek kitarrisoolosse loob ühtse energeetilise kasvamise, mis kulmineerub refrääni ja vahemängu kordamisega. Väljajuhatuses mängitakse D7(b9) pedaalil ning tähelepanu keskpunkti tuleb tagasi klaver, sidudes jutustuse otsad kokku.

Antud loos kõlab salm vaid ühe korra, seega on lauldes oluline kehtestada salmis peituva sõnumi olulisus. Selleks pööran tähelepanu meeleolu edastamisele ja heale inglise keele artikulatsioonile. Soolos improviseerides rakendan tehnikat, mida Sirje Medelli juhatusel esimestel õppeaastatel katsetanud olin: manan enda silme ette laulu sisule vastavaid visuaalseid kujutluspilte, mida soolos “ümber jutustades” saab kõlav improvisatsioon unikaalse kvaliteedi ja emotsionaalse laengu.

2.5. “Snowflake Season”

Lugu “Snowflake Season” (vt Lisa 5) põhineb klaverimotiivile, milleks sain otsest inspiratsiooni Sara Bareillese laulus “Armor” kõlavast klaveripartiist. 2018. aasta sügisel ilmunud “Armor” jäi mulle kohe kõrva, lugu maha kuulates hakkasin olemasoleva materjaliga manipuleerima ning sellest tekkinud klaverimotiiv kõlabki “Snowflake Season”i intros ja salmiosas.

Lugu kirjutades seadsin esmakordselt endale eesmärgiks luua traditsioonilise pop-laulu ülesehitusega teos. Lõputöö juhendaja soovitusel tutvusin raamatuga “The Essential Secrets Of

Songwriting” (Ewer 2005) ja selle õpetustest inspireerituna läbib lugu järgmist vormi: sissejuhatuse – salm – salm – eelrefraan – refrään – *hook* – vahemäng – salm – refrään (2 korda) – *hook* – väljajuhatus (Sillamaa, 2015). Esialgses versioonis on loole olemas ka sild (*bridge*), mille esitamine nõuaks aga koori, seega otsustasin jätta antud osa stuudioversiooni salvestamiseni arranžeringust välja.

Loo sõnadesse valasin kurbuse ja pettumuse, mis olid minusse käesoleva kevade poliitikauudiseid lugedes kogunenud. Pealkiri “Snowflake Season” on viide nn. lumehelbekeste põlvkonna teooriale ning käitub omaette protestina tagurlike vaadete ja pimesilmi austatud liidrite järgimise vastu.

*isn't it weird to be healthy by a plate
but in reality
start decomposing*

*isn't it weird taking steps to hide our face
and it resulting
in bare nothing*

*seems you never even question your opinion at all
bet you never even second-guess your views
every dialogue we start ends up hitting a wall
running circles does not get us closer to good results*

*why won't you let people be who they want to?
why does it hurt your own love to see love?*

*isn't it strange running 'round like little kids
and still resulting in bare nothing*

Antud lugu on ette kantavatest lugudest vokaaltehniliselt kõige keerulisem, kuna refrääni meloodia paikneb rinnaregistri ja peahääle murdekoha ümber. Laulu esitamiseks olen pidanud harjutama peahäälele iseloomu ja kõla lisamist, et fraasisisene registrite vahetus materjali mõjusust ei pärsiks. See-eest on pärast refrääni *hooki* osa lauldes rahuldustpakkuv tunne leida vabadus rinna- ja peahääle vahel hüplemises, mille kvaliteedi kallal olen koolis õpitud aastate jooksul järjepidevat tööd teinud.

“Snowflake Season” on minu enda jaoks diplomikontserdi olulisim laul, sest koosneb just sellisest jõust ja sisemisest põlemisest, millega tahan publikule meelde jääda. Samuti on loo kirjutamisprotsess mulle õpetlik näide ettemääratud struktuuri ja ettearvamatu inspiratsiooni koostööst. Lugu on strateegiliselt paigutatud kontserdi kava lõppu, et loo *hook* oma funktsiooni täidaks ja loodetavasti kuulajaid koduteele kummitama jääks.

3. KONTSERDI ETTEVALMISTUS

Minu diplomikontsert on osa TÜ VKA muusikaosakonna lõpukontsertide festivalist Finale ja toimub 23. mail kell 21 Viljandi Pärimusmuusika aida suures saalis. Antud saal on mulle alati sümpatiseerinud, kuid publikus istudes tundub seoses lava kõrgusega tekkivat lava ja kuulajate vahel ebavajalik distants. Olukorra parandamiseks eemaldan enamuse toolidest, et rahvas saaks soovi korral seista püsti, tunda ennast vabalt ja tekitada saalis parema energiavahetuse.

3.1. Muusikud ja helindaja

Kontserdil mängiva koosseisu kutsusin kokku käesoleva aasta alguses. Logistiliste probleemide vähendamiseks otsisin inimesi, kes elavad kõik Viljandis. Samuti soovisin, et minuga koos mängivatel muusikutel oleks karakterit ja sisemist jõudu, millega minu loomingut vürtsitada. Leian, et mainitud kriteeriumide järgimine on ennast õigustanud. Kokku saanud muusikute entusiasm on olnud mulle oluliseks toeks.

Diplomikontserdi ansamblisse kuuluvad:

- Greete Paaskivi klaveril, digiklaveril ja vokaalil
- Marvin Mitt elektrikitarril
- Indrek Mällo basskitarril ja kontrabassil
- Karl-Markus Kohv trummidel

Greete Paaskivi on TÜ VKA tudeng rütmimuusika suunal. Olles mõlemad pärit Kuressaarest, teame teineteist juba ammu, kuid esimest korda mängisime koos alles möödunud talvel. Sellest ajast jäi Greete meelde oma töökuse ja sihikindlusega, samuti hindan proovides tema otsekohesust ja valmidust ohverdada parema tulemuse nimel ka unetunde.

Marvin Mitt on TÜ VKA tudeng ja kitarriopetaja Ülenurme muusikakoolis. Marvin saab minu kui kitarrivõhiku käest proovides kõige ebamäärasemaid juhtnööre, millele ta omapoolsete variantidega kannatlikult vastab. Tal on hea *sound'*ide pagas ning alati abivalmis ka harmoonia-alaste või nootide vormistamise küsimustele vastama.

Indrek Mällo on TÜ VKA tudeng rütmimuusika suunal. Indrek oli varasemast silma jäänud oma mõnusa lavalise oleku ja mängutehnika poolest. Proovides lisandub nendele karakteristikutele ka hea huumorisoon, mis on saanud protsessi väljavahetamatuks väärtuseks. Indrekult saan kõige rohkem tagasisidet oma loomingule, samuti pakub ta pidevalt ideid, kuidas mingeid kohti lahendada.

Karl-Markus Kohv on TÜ VKA vilistlane ja trummiõpetaja Valga muusikakoolis. Karl-Markusega olen koostööd teinud varemgi ning nende kogemuste põhjal on ta võitnud minu soosingu trummarite osas. Kõige olulisemaks pean tema jõulist lavanatuuri ja loovat musikaalset lähenemist mängitavale materjalile.

Kontserdi helindaja on **Karl-Elias Teder**, TÜ VKA tudeng helitehnoloogia suunal. Helindajat valides on minu jaoks alati boonuseks, kui teineteist juba tunneme. Karl-Eliase assistendina Sakala keskuses praktilisel käies sain aimu temapoolsest lähenemisest ja tööprotsessist. Hea sõbrana saan Karl-Eliast usaldada ja tean, et ta annab helilise terviku nimel endast parima.

3.2. Prooviprotsess

Enne prooviperioodi kohtusin oma lõputöö juhendaja Peedu Kassiga, kellega arutasime läbi minu plaanid seoses diplomikontserdi, uue koosseisu ja originaalloominguga. Juhendajalt sain küsida nõu lugude kirjutamise ja arranžeerimise osas. Kõige rohkem pani Peedu Kass rõhku muusika loomise distsipliinile, selgitades, et oskus tuleb ajaga, niikaua peab lihtsalt kätte võtma ja pidevalt kirjutama-katsetama.

Diplomikontserdi proovidega alustasime märtsikuus. Proovigraafik nägi ette, et kokkusaamiste vahele ei jää laiemat kui kahenädalast pausi. Selline lähenemine teenis minu eesmärki esitada lõpukontserti kokkukõlava bändina, mitte kiirelt kokku klopsitud projektkoosseisuna. Diplomikontserdi formaati nägin hea võimalusena panna alus oma muusika kirjutamise ja bändiga mängimise teekonnale. Regulaarsed proovid hoidsid mind töölainel, et pidevalt tegeleksin uute lugude kirjutamise ja olemasolevate edasiarendusega.

Uue loo tutvustamiseks tõin proovi *lead sheet*'id, keerukamate partiide harjutamiseks saatsin noote muusikutele ka etteteatamisega. Nootidesse panin kirja tuummaterjali, seejärel kirjeldasin bändile vastavalt loole kas meeleolu või tunnetust, mida helipildis ette kujutan, ning muus osas lasin muusikutel oma partii osas ise katsetada. Selline lähenemine oli eelnevalt bändikaaslaste poolt kõige eelistatuma töömeetodina kokku lepitud.

Igas proovis sai protsessi ka salvestatud, mis andis võimaluse mul ja bändikaaslastel heliklippe järele kuulata, personaalset tehnilist kvaliteeti hinnata ja muusikat edasiviivaid ettepanekuid teha. Heliklippe sai tagasiside saamiseks saadetud ka lõputöö juhendajale Peedu Kassile. Samuti käis juhendaja kuulamas ühte EMTAs toimunud proovi ja jagas omapoolset arvamust ettemängitud lugude kohta.

Protsess oli minu jaoks oluliseks õppetunniks, kuidas käituda bändi juhina, kui palju aega ja keskendumist mu enda tööprotsess nõuab, ja kui oluline on leida enda muusikat mängima inimesed, kes sellest huvituvad ja omapoolse lisaväärtusega panustavad.

KOKKUVÕTE

Loov-praktilise lõputöö kirjaliku osa eesmärgiks oli kirjeldada ja analüüsida minu õpikogemusi ja loomingulist teekonda Kuressaares ja Viljandis õpitud aja jooksul, anda ülevaade diplomikontserdi „Sidrun“ kontseptsioonist, esitusele tulevatest lugudest ja kontserdi ettevalmistusprotsessist.

Kontserdil tulevad esitusele Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias õpitud aja jooksul kirjutatud lood. Kontserdi kannan ette koos bändiga koosseisus Greete Paaskivi (klahvpillid, vokaal), Marvin Mitt (elektrikitarr), Indrek Mällo (basskitarr) ja Karl-Markus Kohv (trummid). Kontserdi helindaja on Karl-Elias Teder. Diplomikontsert toimub 23. mail 2019 kell 21 Viljandi Pärimusmuusika aidas.

Loov-praktilise lõputöö kirjaliku osa esimeses peatükis kirjeldasin ja analüüsin oma õpikogemusi ja loomingulist teekonda. Teises osas tutvustasin kontserdi kontseptsiooni ja kontserdil esitatavaid lugusid. Kolmandas osas andsin ülevaate kontserdi ettevalmistusprotsessist ja bändi kuuluvatest muusikutest.

Diplomikontserdiks valmistumine on olnud väga arendav protsess. Olen palju õppinud enda kui muusiku ja looja kohta. Lugusid kirjutades ja bändi juhtides saadud kogemused saavad olema oluliseks pagasiks edaspidises elus muusiku ja loomingulise isikuna.

KASUTATUD MATERJALID

Ewer, G. 2005. The Essential Secrets Of Songwriting. Pantomime Music Publications. Kanada.

Sillamaa, V. 2015. Rütmimuusika teooria. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia. Viljandi.

Õunapuu, L. 2019. Üliõpilaste kirjalikud tööd. TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia. Viljandi.

Vara. 2019. Hiina horoskoop: info ja iseloomustus. <https://www.vara.ee/horoskoop/siga.php> (15.05.2019).

LISAD

Lisa 1 „Lige male“

lige male

$\text{♩} = 110$

Kärt Männa

Electric Bass

3

E. Bass

6

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

8

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

10

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

B1

Kbd.

B1

E. Gtr.

E. Bass

14

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

17

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

C1

3

19

Voice

Üks hetk sa siin, kuid siis järg - mi - sel po - le.
Tik - tak on piin, kel - la oo - tu - sed va - led

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

A7 Gm6/Bb A7 Gm7

A7 Gm6/Bb A7 Gm7

21

Voice

Kur - gust kui viin vee - red al - la mis ko - le.
Luu - a meist riim, tuu - a arm li - ge - ma - le.

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

A7 Gm6/Bb A7 Gm7

A7 Gm6/Bb A7 Gm7

A2

23

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

A7 Gm6/Bb A7 Gm7

A7 Gm6/Bb A7 Gm7

25

Kbd. A^7 Gm^6/Bb A^7 Gm^7

E. Gtr. A^7 Gm^6/Bb A^7 Gm^7

E. Bass A^7 Gm^6/Bb A^7 Gm^7

27 **C2**

Voice

Üks hetk ma siin, ja siis järg - mi - sel po - le.
 Hüp - lik on viis, män - gin loo - tus - te ma - let

Kbd. A^7 Gm^6/Bb A^7 Gm^7

C2

E. Gtr. A^7 Gm^6/Bb A^7 Gm^7

E. Bass A^7 Gm^6/Bb A^7 Gm^7

29

Voice

Mur - raks la - viin mõt - teis kää - ri - va va - le
 luu - a meist riim, tuu - a arm li - ge - ma - le.

Kbd. A^7 Gm^6/Bb A^7 Gm^7

E. Gtr. A^7 Gm^6/Bb A^7 Gm^7

E. Bass A^7 Gm^6/Bb A^7 Gm^7

D solos

31 A⁷ C⁷ A⁷ 5

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

35 A⁷ A⁷ C⁷

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

39

Kbd.

E. Gtr.

E. Bass

Lisa 2 „Siga“

SIGA

♩ = 145

KÄRT MÄNNA

(A) Dm7 Cmaj7

KÜ - SI - SID MIKS O - LEN VÄ - SI - NUD

5 Dm7 Cmaj7

KELL ON JU AL - LES KÜM - ME

9 Dm7 Cmaj7

VAS - TU - TUS MI - NU - LE LA - SU - NUD

13 Gm6/Bb A7

KOR - RA - TA JÄL - LE Ü - LE:

17

O - LEN

(B) Fmaj7 Fmaj7/D Am7/G Am9

SI - GA MUL ON ROO-SA JA KER - GES-TI HAA - VA - TAV HING. O - LEN

23 Fmaj7 Fmaj7/D Am7/G Gb7

SI - GA Ä - RA VE - RIS - TA MIND, MA JU AR - MAS - TAN SIND. O - LEN

27 $F\sharp m\sharp 7$ $F\sharp m\sharp 7/D$ $A\sharp m^7/G$ $A\sharp m^9$

SI - GA - VA - JAN VAL - GUST JA SOO - JUST JA HEL - LU - SEID KÖR - VA

31 $F\sharp m\sharp 7$ $F\sharp m\sharp 7/D$ $E\sharp m^7$

SI - GA -

35 (C) $D\sharp m^9$ $A\sharp m^9$ $D\sharp m^9$ $G\sharp m^6/A$

39 $D\sharp m^9$ $A\sharp m^9$ $D\sharp m^9$ $G\sharp m^6/A$

Lisa 3 „April Fools’“

APRIL FOOLS’

KÄRT MÄNNA

♩ = 155

C#m C#m ADD DRUMS, BASS

5 **(A1) (A2)**

ON AP - RIL FOOLS__ A JES-TER DROO - LS__ FOR SOME

(A1) (A2) C#m C#m(SUS4) C#m C#m(SUS4)

9

DE - CEN - CY TO ONE'S LIFE__ BUT IT'S

F#m F#m7 C#m

13

ALL JUST A JO - KE__ OH HEY LOOK AT__ THIS BLOKE__ WHO CAN

F#m F#m7 C#m C#m7

18

NOT MAKE OUT WITH HIS WIFE.

Amaj7 Amaj9 C#m

COPYRIGHT © KÄRT MÄNNA

22 **(B)**

Chord labels: $F\#m$, $F\#m7$

26

Chord labels: $C\#m$, $C\#m7$

30

Chord labels: $F\#m$, $F\#m7$

34 3

AA -

AA -

C#m C#m7

38

F#m F#m9

42

C#m C#m7

4
46

A Amaj7

50

Amaj9

Lisa 4 „Haunted“

HAUNTED

INTRO 1ST TIME - PIANO 2ND TIME - ADD DRUMS, BASS (FROM PICKUP) KÄRT MÄNNA

Cm Cm/Bb Abmaj7 Cm/Bb Cm Cm/Bb Abmaj7 Cm/Bb

5 **(A)** Cm Cm/Bb Abmaj7 Fm7 Fm7/D G7(b9) G7(b9)

TOOK ALL YOUR STUFF FROM THE COUN-TER, BUT OUR ME-MO-RIES HID ON THE PORCH

9 Cm Cm/D Eb(SUS2) Eb Fm7 G7 Cm +GTR.

EMP-TIED OUT VA-SSES OF FLO-WE-RS WHILE MY DREAMS LAY DOWN KILLED ON THE COUCH.

13 **(B)** Cm Cm/Bb Abmaj7 Fm7 Gm7 Ae7 G7/B

EYES FIXED ON THE GLASS REF - LEC - TING THE PAST, _____

17 Cm Cm/Bb Fm7/Ab Fm7 Gm7 F7/A GTR. F7

SHA - DOWS HOL - DING HANDS ME AND MY FIRST MAN

21 **(C)** Ebmaj9 F(SUS4) F Ebmaj9 F(SUS4) F

25 Ebmaj9 D7(b9) Ebmaj9 D7(b9) D7

Lisa 5 „Snowflake Season“

SNOWFLAKE SEASON

♩ = 70

INTRO

KÄRT MÄNNA

3
ISN'T IT

(A) 1ND TIME - PIANO, VOCAL
2ND TIME - ADD DRUMS, BASS

5 Ebm

WEIRD TO BE HEALTHY BY A PLATE BUT IN RE
TAKING STEPS TO HIDE OUR FACE AND IT RE

(A)

3

9 Db Dbm/E Db 1. Ebm

A LI TY SU - LTING START DE COM - PO SING? IN BA-RE ISN'T IT

1.

COPYRIGHT © KÄRT MÄNNA

13 2. Ebm Ebm7 Db(SUS2)

NOTH-ING? SEEMS YOU

14 2. Ebm7 Db(SUS2)

NE-VER E-VEN QUES-TION YOUR O-PI-NI-ON AT ALL BET YOU

(B)

ADD GUITAR

15 Bmaj7 Db

NE-VER E-VEN QUES-TION YOUR O-PI-NI-ON AT ALL BET YOU

17 Eb Db

NE-VER E-VEN SE-COND-GUESS YOUR VIEW EVE-RY

19 Bmaj7 Db

DI-A-LOGUE WE START ENDS UP HIT-TING A WALL RUNN-ING

21 Eb F7 Bb7

CIRC-LES DOES NOT GET US CLO-SER TO GOOD RE-SULTS

(C) (KORDUSEL C 2x)

23 Eb/G Abm Gb B Bm

WHY WON'T YOU LET PEOP-LE BE WHO THEY WA - - NT TO -

27 Eb/G Abm Gb B Db/F

WHY DOES IT HURT YOUR OWN LO - VE TO SEE LO - - VE -

(D)

31 Eb Gb Ab Bb7(SUS4) Bb7

OO - - - - - OO

OUTRO

35 Ebm BASS GROOVE

39 Ebm

SUMMARY

The goal of the creative-practical thesis was to describe and analyze my learning experience and the creative journey of the time I was learning in Kuressaare and Viljandi, and to give an overview of the conception of my thesis recital "Sidrun" ("Lemon"), the songs that are going to be preformed, and the preparation process for the concert.

All the songs performed in the recital were written by me during my studies in University of Tartu Viljandi Culture Academy. I will perform the recital with a band, consisting of Grete Paaskivi (keyboards, vocals), Marvin Mitt (electric guitar), Indrek Mällo (bass guitar) and Karl-Markus Kohv (drums). The sound technician for the recital is Karl-Elias Teder. The recital takes place on the 23rd of May 2019 at 21 in Viljandi Pärimusmuusika ait.

In the first chapter of the creative-practical thesis I described and analyzed my learning experience and my creative journey. In the second part, I outlined the conception of the recital and the songs that will be performed. In the third part I gave an overview of the preparation process of the recital and the musicians in the band.

Preparing for the recital has been a very important learning experience about me as a band leader and as a musician. I will be taking the gained knowledge with me on my further journey of being a creative and a musician.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, _____ Kärt Männa _____,
(*autori nimi*)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

_____ "Sidrun" _____
_____,
(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on _____ Peedu Kass _____,
(*juhendaja nimi*)

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

autori nimi
pp.kk.aaaa

Kärt Männa
16.05.2019